യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6✓
(നിർവാണ+പ്രകരണം പൂർവാർധം)/സർഗം 54✓

ശ്രീഭഗവാനുവാച .
ഭൂയ ഏവ മഹാ-ബാഹോ ശൃണു മേ പരമംവ് വചഃ .
യ+ത്തേ്ഹം പ്രീയ-മാണായ വ+ക്ഷ്യാമി ഹിത-കാ+മ്യയാ .. 1

മാ+ത്രാ+സ്പർശാ ഹി കൗ+ന്തേയ ശീതോഷ്ണ-സുഖ-ദുഃഖദാഃ .
ആഗമാ-പായിനോ നി+ത്യാസ്/താംസ്-തിതി+ക്ഷ+സ്വ ഭാരത .. 2

തേ തു നൈകാ+ത്മന+ശ്ചാ+ന്യേ+ ക്വ്ാ്തോ ദുഃഖംങ്ങ് ക്വ വാ സുഖമ് .
അനാ+ദ്യ+ന്തേ്ന-വയവേ കുതഃഫ് പൂരണ-ഖ+ണ്ഡനേ .. 3

സംസ്ഥിതാ സ്പർശ-മാ+ത്രാ+ഖ്യാ മാ+ത്രാ+സ്പർശ+ഭ്രമാ+ത്മകഃ .
സമദുഃഖ-സുഖോ ധീരഃസ് സോ്മൃ-ത+ത്വായ ക+ല്പതേ .. 4

സർവ+ത്വാ/ദാ+ത്മനശ്-ചൈതേ സുഭേദാഃസ് സംസ്ഥിതാ ഇവ .
അസ+ദ്രൂപാ+സ്ത്വ/സ+ദ്രൂപംങ്ങ് കഥം സോഢുംൻ ന ശ+ക്യതേ .. 5

മനാഗപി ന വി+ദ്യ+ന്തേ സുഖ-ദുഃഖേ തു സർവശഃ .
സർവ+ത്വാ/ദാ+ത്മ/ത+ത്ത്വ+സ്യ സ+ത്താ കഥ-മനാ+ത്മനഃ .. 6

നാസതോ വി+ദ്യതേ ഭാവോ നാഭാവോ വി+ദ്യതേ സതഃ .
നാസ്+ത്യേവ സുഖ-ദുഃഖാദി പര-മാ+ത്മാസ്തി സർവഗഃ .. 7

സ+ത്ത്വാ/സ+ത്ത്വ-മതീ+ ത്യ+ക്ത്വാ ചൈതയോർ/ജഗദാ+ത്മനോഃ .
ത്യ+ക്ത്വാ ന കിംചി+ന്മ+ധ്യേ-ച ശേഷേ ബ+ദ്ധപദോ ഭവ .. 8

ന ഹൃ+ഷ്യതി സുഖൈ-രാ+ത്മാ ദുഃഖൈർ/ഗ്ലായതി നോ്ർജുന .
ദൃ+ശ്യ-ദൃ+ക്ത്വേ-തനാ+ത്മാപി ശരീരാ+ന്തർ/ഗതോ്പി സൻ .. 9

ജഡംഞ്ങ് ചി+ത്താദി ദുഃഖ+സ്യ ഭാജനംൻ ദേഹതാംങ്ങ് ഗതമ് .
ന ചൈത+സ്മിൻ-ക്ഷതേ+ ക്ഷീണേ കിംചി-ദേവാ+ത്മനഃഹ ക്ഷതമ് .. 10

ജഡംൻ ദേഹാദി ദുഃഖാദേർ-യദിദം ഭോ+ക്തൃ+സംസ്ഥിതമ് .
ത+ന്മായാ+ഭ്രമ-മേവാങ്ഗ വി+ദ്ധ്യ-ബോധ-വശോ+ത്ഥിതമ് .. 11

ന കിംചി-ദേവ ദേഹാദി ന-ച ദുഃഖാദി വി+ദ്യതേ .
ആത്മനോ യത്-പൃഥഗ്-ഭൂതംങ്ങ് കിംങ്ങ് കേനാ-തോ്നു-ഭൂയതേ .. 12

യദിദം കഥയാ+മ്യ+ത്ര തേനൈ-വാതോ വിന+ശ്യതി .
ഭ്രാ+ന്തിർ/ദുഃഖമ-ബോധോ+ത്ഥാ സമ്യഗ്/ബോധേന ഭാരത .. 13

യഥാ ര+ജ്ജ്വാ-മഹി-ഭയം ബോധാൻ-ന+ശ്യ+ത്യ-ബോധജമ് .
തഥാ ദേഹാദി-ദുഃഖാദി ബോധാൻ-നശ്യ+ത്യ-ബോധജമ് .. 14

വിഷ്വഗ്+വിശ്വ-മജം ബ്ര+ഹ്മ/ ന ന+ശ്യതി ന ജായതേ .
ഇതി സത്യം പരം വി+ദ്ധി ബോധഃഫ് പരമ ഏഷ സഃ .. 15

ബ്ര+ഹ്മാമ്/ബുധൗ തരങ്ങ്/ഗ+ത്വംങ്ങ് കിംചിദ്-ഭൂ+ത്വാ വിലീയതേ .
ബ്ര+ഹ്മാ-വർതേ+ സ്ഫുര+സ്യ+ദ്യ+ ബ്രഹ്-മൈ-വാസി നിരാ-മയമ് .. 16

യാവത്-കാല+ക്രിയാ-ദേശാസ്/ത്വമഹം/സൈനികാ ഇവ .
ബ്ര+ഹ്മണീവ പരി+സ്പന്ദാ നാ+ത്രസ്-തഃസ് സദ-സദ്ഭ്രമൗ .. 17

ജഹി മാനം മദം ശോകം ഭയ-മീഹാം സുഖാ-സുഖേ .
ദ്വൈത-മേത/-ദസ+ദ്രൂപ-മേകഃസ് സ+ദ്രൂപ-വാൻഭവ .. 18

പുരു-ഷാ+ക്ഷൗ-ഹിണീ-നാംഞ്ച് ച+ ക്ഷയേ-ണാനു-ഭവാ+ത്മനാ .
ബ്ര+ഹ്മണാ ബൃഹിതം ശു+ദ്ധം ബ്ര+ഹ്മ+ ബ്രഹ്മ-മയംങ്ങ് കുരു .. 19

അസംവ് വിദൻഥ്.സുഖംൻ ദുഃഖംൽ ലാഭാ-ലാഭൗ ജയാ-ജയൗ .
ശുദ്ധം ബ്രഹ്-മൈകതാംങ്ങ് ഗ+ച്ഛ+ ബ്ര+ഹ്മാബ്ധി+സ്ത്വം ഹി ഭാരത .. 20

ലാഭാ-ലാഭ-സമോ ഭൂ+ത്വാ ഭൂ+ത്വാ നൂനംൻ ന കിംചന .
ഖ+ണ്ഡ-വാത ഇവാ+സ്പന്ദീ+ പ്രകൃതംങ്ങ് കാ+ര്യ-മാചര .. 21

യത്/കരോഷി യദശ്-നാസി യ+ജ്ജു-ഹോഷി ദദാസി യത് .
യത്/കരി+ഷ്യസി കൗ+ന്തേയ തദാ+ത്മേതി+ സ്ഥിരോ ഭവ .. 22

യ+ന്മയോ യോ ഭവ+ത്യ+ന്തഃസ് സത-ദാപ്/-നോ+ത്യ-സംശയമ് .
ബ്ര+ഹ്മ-സ+ത്യമ-വാപ്തുംൻ ത്വം ബ്ര+ഹ്മ-സ+ത്യ-മയോ ഭവ .. 23

അന-പേ+ക്ഷ-ഫലം ബ്ര+ഹ്മ ഭൂ+ത്വാ ബ്ര+ഹ്മേതി ഭാവിതമ് .
ക്രിയതേ കേവലംങ്ങ് കർമ+ ബ്ര+ഹ്മ+ജ്ഞേന യഥാ-ഗതമ് .. 24

കർമ+ണ്യ/കർമ-യഃഫ് പ+ശ്യ/+ത്യകർ/മണി-ച കർമ യഃ .
സ ബു+ദ്ധി-മാ+ന്മനു-ഷ്യേഷു സ ചോ+ക്തഃഖ് കൃത്സ്ന-കർമ-കൃത് .. 25

മാ കർമ-ഫല-ഹേതുർ/ഭൂർമാ തേ സങ്ഗോ/സ്ത്വ-കർമണി .
യോഗ+സ്ഥഃഖ് കുരു കർമാണി സങ്ഗംൻ ത്യ+ക്ത്വാ ധനംഞ്ച്-ജയ .. 26

കർമാ-സ+ക്തി/മനാ+ശ്രി+ത്യ തഥാ നാ+ശ്രിത്യ മൂഢതാമ് .
നൈഷ്-കർമ്യ-മ+പ്യനാ+ശ്രി+ത്യ സമസ്-തിഷ്ഠ യഥാ+സ്ഥിതമ് .. 27

ത്യ+ക്ത്വാ കർമ-ഫലാ-സങ്ഗംൻ നിത്യ-തൃപ്തോ നിരാ+ശ്രയഃ .
കർമ+ണ്യഭി+പ്രവൃ+ത്തോ/പി നൈവ കിംചിത്/കരോതി സഃ .. 28

ആസ+ക്തി-മാഹുഃഖ് കർതൃ+ത്വ/മകർതു-രപി തദ്-ഭവേത് .
മൗർഖ്യേ+ സ്ഥിതേ ഹി മനസി തസ്മാ+ന്മൗർഖ്യം പരി+ത്യജേത് .. 29

പരം ത+ത്ത്വ+ജ്ഞ-മാ+ശ്രി+ത്യ നിരാ-സ+ക്തേർ/മഹാ+ത്മനഃ .
സർവ-കർമ-രത+സ്യാപി കർതൃതോ-ദേതി ന+ ക്വചിത് .. 30

അകർ-തൃ+ത്വാ-ദഭോ+ക്തൃ+ത്വ/മഭോ+ക്തൃ+ത്വാത്-സമൈകതാ .
സമൈ-ക+ത്വാ-ദന+ന്ത+ത്വംൻ തതോ+ ബ്ര+ഹ്മത്വ-മാതതമ് .. 31

നാനാതാ-മല-മു+ത്സൃ+ജ്യ പരമാത്-മൈകതാംങ്ങ് ഗതഃ .
കുർവൻ/കാര്യമ-കാര്യംഞ്ച/ നൈവ കർതാ+ ത്വമർജുന .. 32

യ+സ്യ സർവേ സമാ-രമ്ഭാഃഖ് കാമ-സംങ്ങ് ക+ല്പ-വർജിതാഃ .
ജ്ഞാനാ+ഗ്നി/ദഗ്ധ-കർമാണംൻ തമാഹുഃഫ് പണ്ഡിതം ബുധാഃ .. 33

സമഃസ് സൗ+മ്യഃസ് സ്ഥിരഃസ് സ്വ+സ്ഥഃശ്
ശാന്തഃസ് സവാർഥ-നിസ്പൃഹഃ .
യസ്-തിഷ്ഠതി സ-സ+വ്യ+ഗ്രോ+ഷ്യല-മ+വ്യ+ഗ്രതാംങ്ങ് ഗതഃ .. 34

നിർ+ദ്വ+ന്ദ്വോ നി+ത്യ-സത്-ത്വ+സ്ഥോ നി+ര്യോഗ+ക്ഷേമ ആ+ത്മവാൻ .
യഥാ+പ്രാപ്താനു-വർതീ+ ത്വം ഭവ ഭൂഷിത-ഭൂതലഃ .. 35

കർ-മേ+ന്ദ്രി-യാണി സംയ് യ+മ്യ/ യ ആസ്തേ മനസാ+ സ്മരൻ .
ഇ+ന്ദ്രിയാർഥാൻ-വിമൂഢാ+ത്മാ മി+ഥ്യാ-ചാരഃസ് സ ഉ+ച്യതേ .. 36

യസ്+ത്വി+ന്ദ്രി-യാണി മനസാ നിയ+മ്യാര-ഭതേ്ർജുന .
കർമേ+ന്ദ്രിയൈഃഖ് കർമ-യോഗ/മസ+ക്തഃസ് സ-വി-ശി+ഷ്യതേ .. 37

ആപൂ+ര്യ-മാണ-മചല+പ്രതിഷ്ഠം
സമു+ദ്ര-മാപഃഫ് പ്രവി-ശ+ന്തി യ-ദ്വത് .
ത+ദ്വത്/കാമാ യം പ്രവി-ശ+ന്തി സർവേ
സ ശാ+ന്തി/മാപ്നോതി ന കാമ-കാമീ .. 38

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ നിർവാണ+പ്രകരണേ
പൂർവാർധേ അർജുനോ-പാഖ്യാനേ ആത്മ+ജ്ഞാനോപ-ദേശോ നാമ ചതുഫ്-
പ+ഞ്ചാശഃസ് സർഗഃ 54
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
26.11.2023